

PONTICA

LII

**VoluM dedicat împlinirii a 140 de ani de la
prima mențiune a muzeului constănțean
(1879-2019)**

**MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE
CONSTANȚA**

2019

PONTICA

Anuar al Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Annuaire du Musée d'Histoire Nationale et d'Archéologie Constanța

Comitetul științific/ Comité scientifique:

ALEXANDRU AVRAM (Le Mans)

ALEXANDRU BARNEA (București)

PIERRE DUPONT (Lyon)

MANFRED OPPERMAN (Halle/Sa.)

GOCHA R. TSETSKHLADZE (Llandrindod Wells, Powys, UK)

Redactor șef/ Rédacteur en chef:

LIVIA BUZOIANU

Colegiul de redacție/ Collège du rédaction::

CONSTANTIN CHERA (Constanța)

GABRIEL CUSTUREA (Constanța)

VALENTINA VOINEA (Constanța)

GABRIEL TALMAȚCHI (Constanța)

Secretar de redacție/ Secrétaire de rédaction:

IRINA SODOLEANU

Informatică editorială/ Informatique éditoriale:

VASILICA PODARIU

MARIA BOLOCAN

Manuscrisele, cărțile propuse la schimb și toată corespondența vor fi adresate redacției: Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, Piața Ovidiu nr. 12, 900745, Constanța, România, Tel./Fax. 0040-241-618763; e-mail: revista.pontica@gmail.com

Les manuscrits, les livres et les revues proposés en échange, ainsi que toute correspondance seront adressés à la Rédaction: Musée d'Histoire Nationale et d'Archéologie, 12 Place d'Ovide, 900745, Constantza, Roumanie, Tél./Fax 0040-241-618763; e-mail: revista.pontica@gmail.com.

PONTICA ediție online/ PONTICA en ligne edition : www.revistapontica.wordpress.com

ISSN 1013-4247

ISSN (online/en ligne) 2247 – 9341

ISBN 973-7951-29-8

SUMAR
SOMMAIRE
CONTENTS

STUDIA ARCHAEOLOGICA

LAURENȚIU GRIGORAȘ

Considerații privind reinterprețarea eneoliticului târziu din nord-estul Munteniei în contextul descoperirilor recente de la Pietroasa Mică – Gruiu Dării

Considerations on Reinterpreting the Chalcolithic in North-eastern Wallachia in the Context of Recent Discoveries at Pietroasa Mică – Gruiu Dării 9

MIRCEA ANGELESCU

Histria. Considérations sur la possibilité de l'existence des horrea 39

OCTAVIAN MITROI

Noi date privind zidul de incintă al Tomisului din antichitatea târzie

New Data on the Fortification Wall of Tomis in Late Antiquity 83

ZENO KARL PINTER, CLAUDIA URDUZIA

Turnul uitat. Un turn în formă de „U” alungit descoperit cu ocazia cercetării arheologice preventive din anul 2015 la est de poarta principală a cetății Capidava

The Forgotten Tower. An „U-Shaped” Tower Discovered East of the Main Gate of the Fort from Capidava during the 2015 Preventive Archaeological Research 97

CONSTANTIN NICOLAE

Carsium. Date noi despre planimetria fortificației (sec. IV-VI p.Chr.)

Carsium. New Data on Fortification’s Planimetry (4th -6th cent. AD) 127

INVENTARIA ARCHAEOLOGICA

LOREDANA ANDREEA PARNIC	
Plastica antropomorfă gumelnițeană de lut din colecțiile Muzeului Dunării de Jos	
Gumelnița Antropomorphic Clay Figurines from the Lower Danube Museum Collections	149
CRISTINA-GEORGETA ALEXANDRESCU, FLORIN TOPOLEANU	
Mithras Cult in Moesia Inferior: the Analysis of Some Reliefs from the Northern Part of the Province	175
LIVIA BUZOIANU, CLAUDIU MUNTEANU	
Ceramică antică descoperită la Costinești, Punctul „Pescărie”	
Ancient Pottery Discovered at Costinești, „Pescărie”	195
BARTŁOMIEJ SZYMON SZMONIEWSKI	
Roman Glassware from Korean Peninsula: Silla, Gaya, Baekje from 4 th to 6 th century AD. Myth or Reality. II.	213
IOAN CAROL OPRIȘ, TIBERIU POTÂRNICHE	
Prea mult context sau deloc. Câteva <i>spatheia</i> târzii de pe frontiera dunăreană a provinciei Scythia (sec. VI – începutul sec. VII p.Chr.)	
Too Much Context or not at all. Some Late <i>Spatheia</i> on the Danube Border of the Province of Scythia (6 th – early 7 th cent. AD)	237
ALEKSANDRA PETROVA, MARIA CHRISTOVA-PENKOVA	
Medieval Jewelry with Cowrie Shell (<i>Cypraea pantherina</i>) –Archaeological Context and Historical Realities	253

EPIGRAPHICA

J. V. BOLONKINA, N. V. JEFREMOW, A. B. KOLESNIKOV	
Ein neuer Astynomename und einige Randbemerkungen zu den Keramikstempeln von Sinope	263
THIBAUT CASTELLI, CONSTANTIN NICOLAE	
De Sinope au Danube: itinéraire de deux amphores du milieu du III ^e siècle av. J.-C.	271
DAN DANA	
Notices épigraphiques et onomastiques (Scythie Mineure/Dobroudja) (II) ..	283
ALEXANDRU AVRAM	
Notes épigraphiques (X)	299

NOMISMATA

CORNELIU BOGDAN NICOLAE BELDIANU

O monedă tomitană pentru Severus Alexander și câteva observații privind datarea emisiunilor monetare bătute la Tomis pentru acest împărat

A Tomitan Coin for Severus Alexander and Some Observations on Dating the Coin Issues Minted in Tomis for this Emperor

309

GABRIEL TALMAȚCHI, CLAUDIU MUNTEANU

Despre un tezaur din colecția numismatică a Muzeului Național Brukenthal

On a Hoard from the Numismatic Collection of the National Museum Brukenthal

319

GABRIEL CUSTUREA

Câteva reperi cronologice privind circulația monetară în Dobrogea în sec. X-XI

Some Chronological Aspects on the Currency Circulation in Dobruja in the 10th – 11th cent.

333

RECENZII

COMPTEs RENDUS

Apollonia du Pont, sur les pas des archéologues. Collections du Louvre et des musées de Bulgarie, éd. Faber, Sofia, 2019, 529 p. (Vasilica LUNGU)

351

Les hommes illustres de la ville de Rome, texte établi et traduit par Paul Marius Martin, Paris, Les Belles Lettres, 2016, 199 p., ISBN 978-88-9346-058-3 (Nelu ZUGRAVU)

361

Cărți străine și românești intrate în biblioteca MINAC în 2018 / Romanian and Foreign Books Entries in MNHAC Library in 2018 (Andreea ANDREI)...

371

Lista abrevierilor / Abréviations

381